

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Wet meldcode HG en KMH

Dagdeel 1

Signaleren van HG en kindermishandeling

Signalen HG bij vormen al bespreken. Dia's samenvoegen

Catelijne van der Hoeven & Thessa Gerritsen
dd 25 januari 2018

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Inhoud dagdeel 1

- Introductie
- Film
- Stellingen
- Definities en vormen HG en KMH
- Signalen en gevolgen
- Risicofactoren/beschermende factoren
- Interpreteren
- Afsluiting en vooruitblik dag 2

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Inhoud dagdeel 2

- Terugkoppeling dagdeel 1
- Stappen meldcode (met nieuw afwegingskader)
- Kindcheck
- Privacy
- Bespreekbaar maken van KMH
- Werkwijze VT
- Samenwerking VT en USD
- Oefenen met casuïstiek
- Evaluatie

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Kennismaking

Introduceer jezelf;

Vertel wie je bent en je reeds aanwezige kennis m.b.t. HG en KMH tot nu toe

- **veel kennis, ik voel me bekwaam**
- **redelijke kennis, ik voel me redelijk bekwaam**
- **nauwelijks/geen kennis, ik voel me niet bekwaam**

EN

Je leerdoelen: wat wil je aan het eind van deze training hebben geleerd?

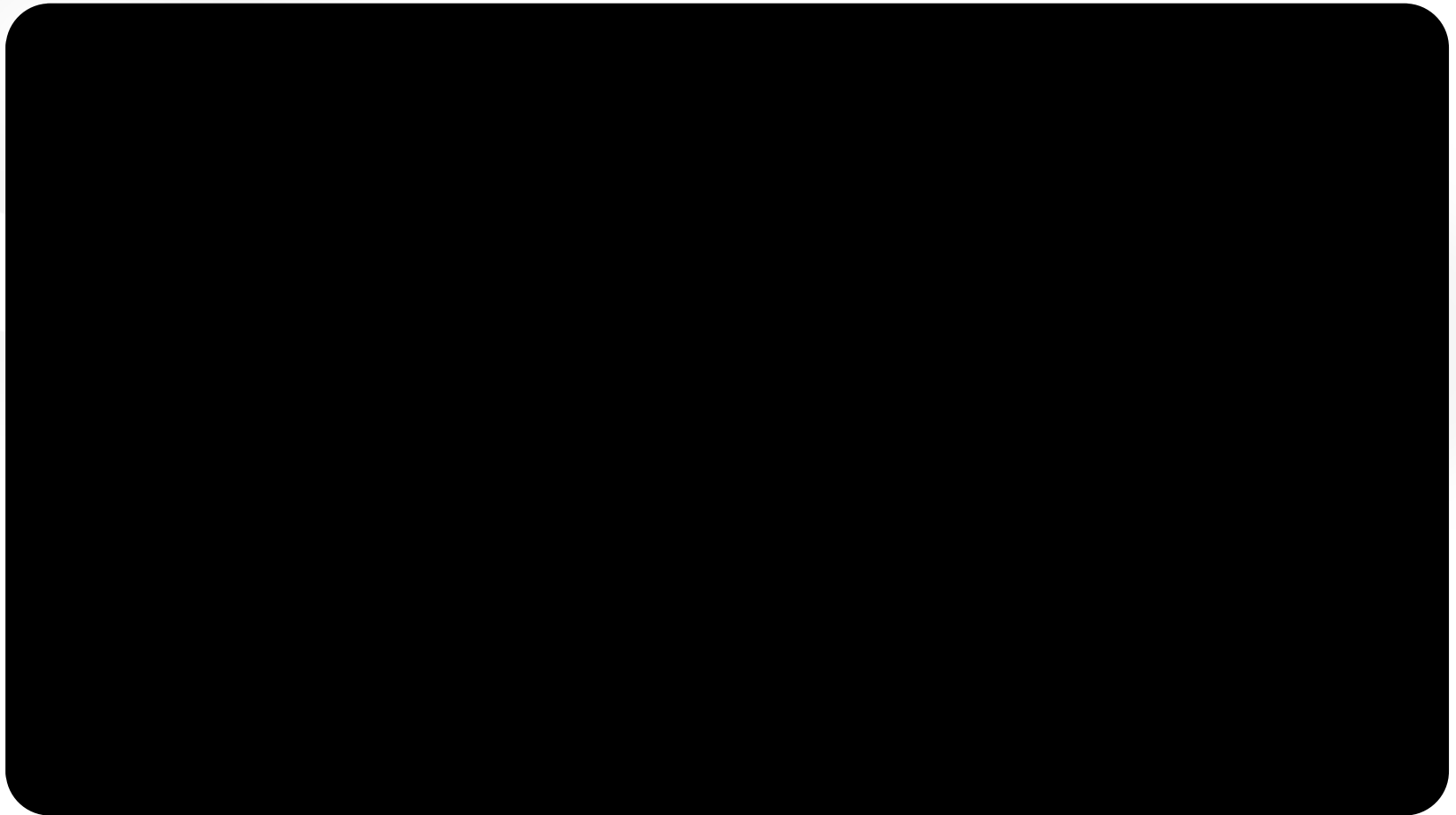
**VEILIG
THUIS**

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Regio
Gooi en Vechtstreek

Film

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Stellingen

1. Per jaar zijn meer dan 100.000 kinderen slachtoffer van KMH/HG

Juist: 119.000 kinderen per jaar

2. De meest voorkomende vorm van KMH/HG is lichamelijk geweld

Onjuist: psychische verwaarlozing

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Stellingen

3. Getuige zijn van HG tussen ouders is ook kindermishandeling

Juist

4. Per jaar overlijden minstens 50 kinderen aan de gevolgen van KMH

Juist: tussen de 80-100

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Stellingen

5. Geweld tegen huisdieren is geen huiselijk geweld

Onjuist

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Meldcode

- Elke organisatie (en haar professionals) die werkt met kinderen en volwassenen moet werken met de meldcode.
- Geen meldplicht
- Geldt voor sectoren: gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en justitie
- Stappen kunnen worden overgeslagen i.v.m. eigen veiligheid of veiligheid van de cliënt.
- De volgorde is niet bindend
- Niet elke discipline doorloopt alle stappen van de meldcode

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Meldcode

Twijfels over veiligheid → Meldcode

1. In kaart brengen van de signalen
2. Collegiale consultatie e/o advies VT
3. Gesprek met cliënt
4. Aard en ernst wegen, zn overleg VT
5. Beslissen: hulp organiseren of melden

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Huiselijk geweld

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

....ZO....

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

En zo.....

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Het gebeurt hier

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

En hier....

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Aard en omvang HG

- Van alle vrouwen en mannen tussen de 18 en 70 jaar is 45% ooit slachtoffer geweest van huiselijk geweld.
- Bij ernstig huiselijk geweld gaat het meestal om lichamelijk (65%) en seksueel geweld (8%).
- Geschat wordt dat er jaarlijks in Nederland minstens 200.000 personen slachtoffer worden van (evident) huiselijk geweld dat wordt gepleegd door ongeveer 100.000 à 110.000 verdachten.
- De verdachten zijn meestal mannen (87%), de slachtoffers meestal vrouwen (60%). Ruim een derde van de slachtoffers geeft aan ook dader te zijn

(Van Dijk e.a.1997; Van der Veen & Bogaerts, 2010).

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Definitie huiselijk geweld

- Geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer gepleegd wordt.
- Plegers uit 'huiselijke kring', huisgenoten, huis-vrienden, (ex) partners, (volwassen) kinderen, broer/zus.
- Het geweld kan fysiek, psychisch, seksueel of van financiële aard zijn. Het gaat om de relatie niet om de locatie
- Vaak is er sprake van machtsongelijkheid en afhankelijkheid.
- Huiselijk geweld komt in alle lagen van de bevolking voor, ongeacht opleidingsniveau, culturele achtergrond, geloofsovertuiging, leeftijd en woonsituatie.

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Vormen HG en KMH

- Lichamelijke mishandeling
 - Lichamelijke verwaarlozing
 - Psychische mishandeling
 - Psychische verwaarlozing
 - Seksueel geweld
-
- NB: specifieke vormen: ouderenmishandeling en eer gerelateerd geweld

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Ouder(en) mishandeling

- Geweld van (volwassen) kinderen tegen ouders
- Treft hele gezin, ook de minderjarige kinderen
- Het handelen of het nalaten van handelen van al degenen die in een persoonlijke of professionele relatie met de oudere staan, waardoor de oudere persoon (herhaaldelijk) lichamelijke en/of psychische en/of materiële schade lijdt, dan wel vermoedelijk lijden zal, en waarbij van de kant van de oudere sprake is van een vorm van gedeeltelijke of volledige afhankelijkheid.

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Oefenen

- Bedenk in 5 groepjes welke signalen kunnen passen bij onderstaande vorm
- Lichamelijke mishandeling: groep 1
- Lichamelijke verwaarlozing: groep 2
- Psychische mishandeling: groep 3
- Psychische verwaarlozing: groep 4
- Seksueel geweld: groep 5

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Lichamelijke mishandeling

- Slaan, schoppen, krabben, knijpen, aan haren trekken, duwen, snijden, brandwonden maken, vastbinden, opsluiten, vergiftigen, wurgen, opzettelijk laten vallen,
- Inflicted Traumatic Brain Injury: schudden
- Vrouwelijk genitale verminking (VGV)
- PCF (Pediatric Condition Falsification)
- FAS (Foetaal Alcohol Syndroom)

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Lichamelijke verwaarlozing

Het structureel nalaten

Niet voorzien in de noodzakelijke basisbehoeften: voeding, kleding, onderdak, bescherming, (medische) verzorging of leefruimte

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Psychische mishandeling

Uitschelden, manipuleren, kleineren, (be)dreigen, pesten, treiteren, vernederen, zelfbewustzijn ondermijnen, isoleren, uitsluiten, opsluiting, dreigen met zelfmoord, kinderen inzetten in conflict/dwingen partij te kiezen, kinderen als getuige van huiselijk geweld, geweld tegen huisdieren, stalking, te hoge eisen stellen; teveel verantwoordelijkheid geven

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Psychische verwaarlozing

Onvoldoende positieve aandacht, liefde, geborgenheid, steun, ontwikkelruimte en grenzen geven

- Pedagogische verwaarlozing: onvoldoende pedagogische vaardigheden, ouderlijk gezag of structuur
- Nalaten of belemmeren van noodzakelijke hulpverlening
- Educatieve verwaarlozing: bewust toestaan van chronisch "spijbelen", niet inschrijven op school

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Seksueel geweld

Begluren, dwingen te kijken, ongewenst blootstellen aan pornografisch materiaal, penetratie door vingers/voorwerpen/penis, aanranding (ongepast kussen, strelen), verkrachting, seksuele exploitatie

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Stap 1: in kaart brengen signalen

- [SignalenKaart](#)
- Wegwijzer (meldcode app)
 - 3 basisvragen:
 - Is er direct fysiek gevaar?
 - Belemmert de opvoedsituatie een veilige en gezonde ontwikkeling van het kind?
 - Zijn er risico's voor de veiligheid in de nabije toekomst?

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

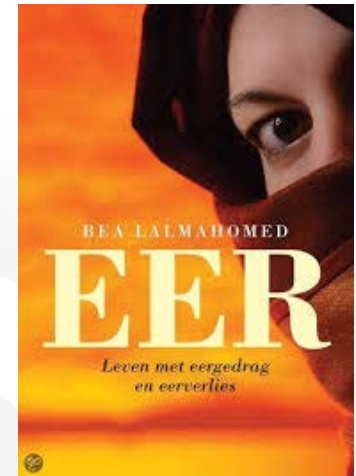
Eergerelateerd geweld

- Definitie eer:

De afwezigheid van ernstig stigma oftewel je morele reputatie

- Wanneer is iets een eerprobleem?

Doel is bescherming, behoud of herstel van de eer

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Eergerelateerd geweld: vormen

- Mishandeling
- Geestelijke druk (strengere controle, vernedering, bedreiging)
- Huwelijksdwang
- Achterlating
- Verstoting
- Gedwongen zelfmoord
- Eerwraak (vermoorden)

Slachtoffers zijn meestal meisjes/vrouwen

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Eergerelateerd geweld: redenen

- Verlies maagdelijkheid (buiten huwelijk)
- Buitenechtelijke relatie hebben
- In opspraak komen door gedrag, kledingstijl of beroep
- Beledigen van een familielid
- Homoseksueel zijn
- Niet willen meedoen aan eergerelateerd geweld tegen een ander

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Kindermishandeling

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Kindermishandeling

Kindermishandeling is elke vorm van voor de minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders en andere personen, ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid en onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.

(Wet op de jeugdzorg, 2005)

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Vormen KMH

Verschillende vormen:	Per 1000 kinderen
• Lichamelijke mishandeling	4,7
• Lichamelijke verwaarlozing	8,1
• Psychische mishandeling	3,6
• Psychische verwaarlozing	8,4
• Seksueel misbruik	0,8
• Getuige van HG	1,8

Wanneer een kind één vorm van KMH meemaakt, is de kans op een tweede vorm 17 keer (!) zo hoog. Ze worden dus vaak op meerdere manieren mishandeld/verwaarloosd.

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Signalen

Lichamelijk:

onverklaarbare wonden, brandplekken, blauwe plekken, littekens, slechte verzorging (oa ernstige luierslag; slecht gebit; kind stinkt), achterstand in ontwikkeling, buikpijn, hoofdpijn, vermoeid, lusteloos, genitale of anale verwondingen/jeuk, blaasontsteking, zindelijkheidsproblematiek, slaapproblemen, eetproblemen, houterige motoriek, groeiachterstand, ernstig te dik, heel vaak ziek.

Emotioneel:

angstig, teruggetrokken, depressief, aandacht vragend, niet bij de leeftijd passend gedrag, schrikkerig, zelfverwondend gedrag, waakzaam, lusteloos/apatisch, nerveus, hyperactief, agressief, speelt weinig met leeftijdgenoten, wantrouwend, overdreven afhankelijk.

Overig:

no show, hulpmijders, regelmatige verhuizingen, wisselt vaak van school of arts, ouder troost kind niet of reageert niet op kind, vaak te laat op school, schoolverzuim, geen ontbijt etc

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Gevolgen van HG/KMH

- Blijvend letsel / afwijkende ontwikkeling
- Hoger risico op onveilige hechting
- Afwijkende psychosociale ontwikkeling
- Verhoogd risico op gedragsproblemen
- Negatief zelfbeeld
- Psychische stoornissen (depressie/angststoornis/ptss)
- Hoger risico op (poging tot) suïcide
- Verstoorde ontwikkeling van de hersenen
- Hoger risico op riskant gedrag
- Intergenerationele overdracht van geweld

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Gevolgen van KMH

Gevolgen

Toxische stress

- Achterstand in groei van de hersenen
- Communicatie tussen verschillende delen van de hersenen werkt slechter
- Stress-systeem ontwikkelt zich afwijkend (over/onderactief)

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Risicofactoren ouder/betrokkene

- Psychische en psychiatrische problemen
- Gebrekkige opvoedkennis- en vaardigheden
- Irreële verwachtingen kind
- Jeugdervaringen zoals mishandeling/misbruik
- Jonger dan 18 jaar
- Verstandelijk beperkt
- Persoonlijke stress
- Laag zelfbeeld/weinig zelfvertrouwen
- Verslaving / gezondheidsproblemen

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Risicofactoren kind

- Te vroeg geboren/laag geboortegewicht
- Lichamelijke of verstandelijke beperking
- Vaak ziek
- Gedrags- en of ontwikkelingsstoornissen
- Moeilijk temperament
- Jonger dan 3 jaar
- Niet gewenst of niet geaccepteerd kind
- Stiefkinderen

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Risicofactoren gezin

- Veel conflicten/agressie
- Problematische partnerrelatie
- Gebrek aan onderlinge betrokkenheid
- Instabiel, ongeregeld leven
- Sociaal isolement
- Eenoudergezin en/of groot gezin
- Werkloosheid, huisvesting, financiën (lage SES)
- Status als vluchteling

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Beschermende factoren

- Goede sociale vaardigheden
- Competente ouders
- Groot sociaal netwerk
- Stabiele woonomgeving
- Intact gezin
- Goede gezondheid
- Veilige hechting
- In staat zijn om om hulp te vragen
- Boven gem. intelligentie bij kind

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

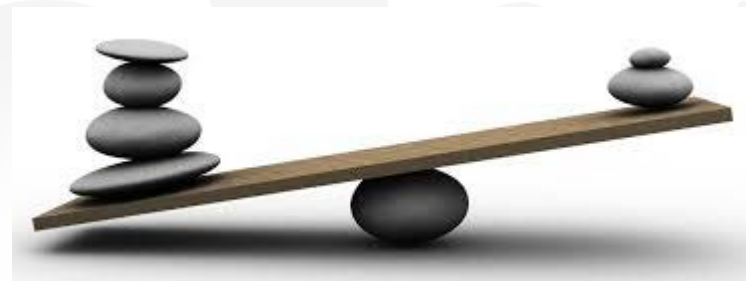
Balans

De balans tussen draagkracht en draaglast obv risicofactoren en beschermende factoren.

Bevorderend

In evenwicht

Belemmerend

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Tips bij signaleren

We hebben allemaal valkuilen in het signaleren: optisch bedrog,; niet alles is wat het lijkt!!

Om te weten wat niet normaal is moet je eerst weten wat normaal is (normale ontwikkeling vs afwijkende ontwikkeling)

Vraag altijd door! (je weet pas wat iets is, als je de context ook kent)

Deel wat je denkt te zien met collega's. Toets je waarneming!

**VEILIG
THUIS**

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Regio
Gooi en Vechtstreek

Zie je wat je wilt zien?

Awareness Test

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Waarnemingen

- Wat neem ik feitelijk waar (wat heb je gezien/gehoord?)
 - ik hoor je zingen
 - ik zie je handen trillen
 - ik ruik alcohol
 - ik hoor je zeggen
 - ik zie je transpireren
- Benoem wat je ziet/hoort
 - je gaat harder praten, wat gebeurt er?
 - als je iets er bij voelt: geef dat dan in de IK boodschap

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Tips voor de praktijk

- Hoor de signalen zo objectief mogelijk aan
- Leg de signalen vast
- Niet interpreteren (feiten en concrete waarnemingen)
- Niet oordelen (geen hypothese)
- Heb oog voor de context
- Toets je waarneming bij collega's

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Inhoud dagdeel 2

- Terugkoppeling dagdeel 1
- Stappen meldcode (met nieuw afwegingskader)
- Kindcheck
- Privacy
- Bespreekbaar maken van KMH
- Werkwijze VT
- Samenwerking VT en USD
- Oefenen met casuïstiek
- Evaluatie

DURF
TEVRAGEN

The

end